

Please note! This is a self-archived version of the original article.

Huom! Tämä on rinnakkaistalenne.

To cite this Article / Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Hannukainen, M., Kemppi, J., Koski-Sntti, H., Mamuzai, L., Mauranen, P., Savukoski, M. & Sinkkonen, M. (2024) Psykiatrian kriisin vaikutus kiireellisiin sijoituksiin. TAMK-blogi, 29.1.2024.

URL: <https://blogs.tuni.fi/tamkblogi/teema2/psykiatrian-kriisin-vaikutus-kiireellisiin-sijoituksiin/>

Psykiatrian kriisin vaikutus kiireellisiin sijoituksiin

29.1.2024 — Anna-Maria Balk

Haastattelimme syksyllä 2023 Pirkanmaan hyvinvointialueen lastensuojelun sosiaalityöntekijöitä selvittääksemme, millaiset elämänpolut ovat johtaneet kiireelliseen sijoitukseen. Psykiatrian palveluiden heikko saavutettavuus nousi yhdeksi isoksi tekijäksi.

Kiireellisten sijoitusten määrä on kasvanut ja vuoden 2022 aikana kaikkiaan 4 498 lasta sijoitettiin kiireellisesti. Kasvua edelliseen vuoteen oli 3 % eli 121 lasta. Kaikkiaan kodin ulkopuolelle oli sijoitettuna 17 885 lasta vuoden 2022 aikana. (THL tilastoraportti 24/2023).

Iso ongelma varmaan justiin tää psykiatria, että se on niin vaikeata saada sitä psykiatrasta hoitoa ja apua ja tukea, että kyllähän se meidän työssä näkyy tietysti paljonkin.

Lapset väliinputoajina

Lastensuojeluun ja lasten- ja nuorisopsykiatrian erikoissairaanhoidon ohjautuu lapsia ja nuoria, jotka tarvitsevat vaativaa hoitoa, kasvatusta ja huolenpitoa. Lapsena perheen

tilanne on saattanut olla ennen sijoitusta jo pitkään kaoottinen. Lapsi ja perhe ei ole saanut riittävää tukea, eikä lapsi pääse psykiatrisen erikoissairaanhoidon piiriin.

Lapsen kohdalla voidaan joutua tekemään päätös kiireellisestä sijoituksesta lastensuojelun laitoshoidon, mikäli lapsi ei psyykkisen oireilun vuoksi pärjää kotona. Myös vanhempien jaksamisen haasteet ja voimavarojen riittämättömyys voivat olla syynä sijoitukselle. Sijoituksen syynä voi olla myös psyykkisestä pahoinvoinnista juontuva itsetuhoisuus ja vanhemman sekä lapsen välisen keskusteluyhteyden puute. Lastensuojelun laitoshoidossa ei kuitenkaan välttämättä ole riittävää psykiatrista osaamista, ja toisaalta lapsen voi olla entistä vaikeampi päästä erikoissairaanhoidon palveluihin, koska hänen katsotaan saavan jo ympärivuorokautista hoitoa valvotussa ympäristössä sijaishuoltopaikassa. Kodin ulkopuolelle sijoittaminen on myös lapselle kriisi, joka osaltaan saattaa vaikuttaa psyykkiseen vointiin heikentävästi.

Ehkä ajattelen sitten näiden nuorten kohdalla, missä on sitä semmoista psykiatrista oirehdintaa, että ne on varsinkin ne viimeisimmät keissit kyllä tosi haastavia. Justiin että oli sitä itsetuhoisuutta ja syömishäiriötä varsinkin tytöillä, niin kyllähän ne sitten johti ihan huostaanottoon. Eikä sitten siihen ollut riittäviä hoitokeinoja, eikä tietysti nuorisopsykiatriselle osastolle otettu hoitoon ja se lastensuojelulaitos oli sitten ainut millä pystyttiin turvaamaan 24/7, että se henki pysyy.

Pirkanmaalla psykiatrian hoitojonot maan pisimmät
Pirkanmaalla psykiatrista hoitoa jonotti heinäkuussa 2023 yhteensä 1986 ihmistä, joka on 46% koko maassa hoitoa jonottavista ihmisistä. Pirkanmaalla erityinen ongelma on pula psykiatreista (Sainio, Kalliosaari 2023). Pirkanmaan hyvinvointialue toivoo kriisiin apua pian valmistuvasta TAYSin uudesta psykiatrisesta sairaalasta. Kiireellisiin sijoituksia pitäisi joutua tekemään sen vuoksi, että lapsi tai nuori ei saa asianmukaista psykiatrista hoitoa.

Meidän kaikkien asia

Tilanne on huolestuttava ja kertoo siitä, että joko matalan kynnyksen mielenterveyspalveluihin ei päästä, niihin ei osata hakeutua tai tuki ei ole riittävää ja oikea-aikaista. Lasten, nuorten ja perheiden kanssa työskentelevien on tärkeää osata tunnistaa oireilua, uskaltaa ottaa puheeksi ja ohjata tarvittaviin palveluihin jo varhaisessa vaiheessa. Lapsen tai nuoren mielenterveyden haasteet koskettavat koko lähiyhteisöä. Siksi myös lähiyhteisön ohjaus ja tukeminen on tärkeää esimerkiksi psykoedukaation keinoin. Tuen saaminen mahdollisimman varhaisessa vaiheessa vähentäisi painetta erikoissairaanhoidosta, joka ei tällä hetkellä kykene vastaamaan suureen tarpeeseen.

Kirjoittajat: Sosiaalialan YAMK-opiskelijat Marianna Hannukainen, Jaakko Kemppi, Heini Koski-Säntti, Lema Mamuzai, Pietu Mauranen ja Minna Savukoski sekä yliopettaja Merja Sinkkonen
Kuva: AdobeStock

Blogi on kirjoitettu Tampereen ammattikorkeakoulun sosionomi (ylempi AMK) -opiskelijoiden opintojaksolla "Sosiaalialan ajankohtainen tutkimus huono-osaisuudesta." Lainaukset Pirkanmaan hyvinvointialueen lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden haastatteluista.

Lähteet:

[THL TILASTORAPORTTI 24/2023](#). 16.5.2023.

Kalliosaari, K. & Sainio, S. 2023. [Tällaisia vakavia ongelmia paljastui Pirkanmaan psykiatrisesta hoidosta: Ne aiotaan ratkaista neljällä ydinkeinolla](#). Yle uutiset 4.10.2023. Viitattu 19.11.2023